

Orthodox Eastern Church.
Liturgy and ritual.
Euchologion. Greek
Ierodiakonikon

BX
375
E75G7
1894

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΙΚΟΝ

ΕΝ ᾧ ΠΕΡΙΕΧΕΤΑΙ

ΑΠΑΣΑ Η ΤΗΣ

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΙΣ

ΕΝ ΤΕ Τῷ ΜΕΓΑΛῷ ΕΣΠΕΡΙΝῳ,
ΚΑΙ Τῷ ΟΡΘΡῳ,

ΚΑΙ ΤΑΙΣ ΤΡΙΣΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙΣ.

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΑΝΕΣΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1894

BX

375

E75 G7

1894

585804

2. 7. 54

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

ΤΟΥ

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΠΩΣ ΟΦΕΙΛΕΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣΑΙ ΤΩ ΙΕΡΕΙ,

Ἐν τε τῷ Μεγάλῳ Ἑσπερινῷ, τῷ Ὁρθρῷ,
καὶ τῇ Λειτουργίᾳ.

ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ἙΣΠΕΡΙΝΟΥ.

Διαγενομένου τοῦ Ἑσπερινοῦ, ἀπέρ-
χεται ὁ Ἱερεὺς σὺν τῷ Διακόνῳ, καὶ
ποιοῦντες Μετανοίας τρεῖς ἔμπροσθεν
τῆς Εἰκόνης τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς Θεοτό-
κου, καὶ εἰς τὴν μέσην, εἰσέρχονται εἰς
τὸ Ἱερατεῖον. Ἐνθα λαβὼν ὁ Διάκονος
τὸ Στοιχάριον αὐτοῦ, καὶ τὸ Ὠράριον,
καὶ προσκυνήσας, τρίς, κατὰ Ἀνατο-
λάς, προσέρχεται τῷ Ἱερεῖ, καὶ φησιν·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὸ Στοιχάριον σὺν
τῷ Ὁραρίῳ.

Καὶ τοῦ Ἱερέως εὐλογήσαντος ἐνδύεται
αὐτὰ. Καὶ ἐξελθὼν ἔξω τοῦ Ἱεροῦ Βήμα-
τος, καὶ ῥὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει·
Εὐλόγησον Δέσποτα. Ὁ Ἱερεὺς·
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Μετα δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Προσι-
μιακοῦ Ψαλμοῦ, λέγει ὁ Διάκονος·

Εν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.
Ἐπὲρ τῆς ἁνωθεν εἰρήνης, καὶ
τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ
Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος Κό-
σμου, εὐσταθείας τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ
Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώ-
σεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τοῦ Ἀγίου Οἴκου τούτου, καὶ
τῶν μετὰ πίσεως, εὐλαδείας, καὶ φόβου

Θεοῦ, εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυρίου, δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος) τοῦ τιμίου Πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, παντὸς τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι, καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν, πάντα ἐχθρὸν καὶ πολέμιον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῆς Ἀγίας Μονῆς ταύτης, πάσης Πόλεως, χώρας, καὶ τῶν πίστει οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ

τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεη-
θῶμεν.

Ἵπέρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου, καὶ ἀνάγκης,
τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβού, σῶσον, ἐλέησον, καὶ δια-
φύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου, ὑπερευλογη-
μένης, ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν, Θεο-
τόκου, καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας· μετὰ
πάντων τῶν Ἀγίων μνημονεύσαντες,
ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν
ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώ-
μεθα.

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα.

Εἶτα τό. Μακάριος ἀνὴρ.

Οὗ πληρωθέντος· λέγει ὁ Διάκονος.

Ετι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον . . .

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου . . .

Ὁ Ἱερεύς.

Ὅτι σὸν τὸ κράτος.

Μετὰ δὲ τό. Κύριε ἐκέκραξα, ὁ Διά-
κονος λαβὼν τὸ Θυμίαμα ὁμοῦ
μετὰ τοῦ Θυμιατοῦ. πρόσσεισι τῷ Ἱερεῖ.
λέγων·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὸ Θυμίαμα.

Καὶ μετὰ τὴν εὐλογίαν τοῦ Ἱερέως.
ἐξέρχεται ὁ Διάκονος ἐκ τοῦ Βήματος.
καὶ θυμιᾷ τὰς Εἰκόνας καὶ τὸν Λαόν.
κατὰ τὸ ἔθος τῶν Ἀγίων Ἐκκλησιῶν.
Καὶ πάλιν ὑποστρέφει ἐν τῷ Βήματι.
Ὅταν δὲ ψάλλωσι τὸ Δόξα, καὶ νῦν,
ποιοῦσιν ὁμοῦ ὅ.τε Διάκονος καὶ ὁ Ἱε-
ρεὺς Εἴσοδον. προπορευομένου τοῦ Δια-
κόνου μετὰ λαμπάδων· καὶ ἰσταμένων
ἀντικρυς τῶν Ἀγίων Θυρῶν. λέγει ὁ

Διάκονος πρᾶξία τῇ φωνῇ πρὸς τὸν Ἱερέα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν.

Καὶ μετὰ τὴν Εὐχὴν, λέγει ὁ Διάκονος·
Εὐλόγησον Δέσποτα τὴν Ἀγίαν Εἰσ-
οδον.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς·

Εὐλογημένη ἡ Εἰσοδος τῶν Ἀγίων σου.

Εἵτα ὁ Διάκονος θυμιάσας, ἐκφω-
νεῖ· Σοφία ὀρθοί. Καὶ εἰσέρχον-
ται ἐν τῷ Ἀγίῳ Βήματι. Καὶ μετὰ
τὴν συμπλήρωσιν τοῦ. Φῶς ἱλαρόν,
ὁ Διάκονος πρὸς τὸν λαὸν θεωρῶν.
λέγει· Ἑσπέρας προκείμενον.

Ἐπαινεμένου δὲ τοῦ προκειμένου, ἐξέρ-
χεται ὁ Διάκονος, καὶ στὰς αὐθις ἐν
τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει·

Εἵπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν
εἵπωμεν.

Κύριε Παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν Πα-
τέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον,
καὶ ἐλέησον.

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα
ἔλεός σου, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον, καὶ
ἐλέησον.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ
Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου
ἡμῶν (τοῦ δεῖνος).

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν
τῶν Ἱερέων, Ἱερομονάχων, Ἱεροδιακό-
νων, καὶ Μοναχῶν, καὶ πάσης τῆς ἐν
Χριστῷ ἡμῶν Ἀδελφότητος.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων, καὶ
αἰοιδίμων κτητόρων τῆς Ἀγίας Μονῆς
ταύτης, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προανα-

παυσαμένων Πατέρων, καὶ Ἀδελφῶν
 ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων,
 καὶ ἀπανταχοῦ Ὁρθοδόξων.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης,
 υἰείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως, ἐπισκέ-
 ψεως καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν τῶν δούλων
 τοῦ Θεοῦ, τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἁγίας Μο-
 νῆς ταύτης. Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρ-
 ποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ
 Ἁγίῳ καὶ πανσέπτῳ Ναῷ τούτῳ, κοπι-
 ώντων, ψαλλόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ περιε-
 στῶτος Λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ
 παρὰ σοῦ μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Ὁ Ἱερεὺς.

Ὅτι ἐλεήμων, καὶ φιλόανθρωπος.

Μετὰ δὲ τὸ **Καταξίωσον.**

Λέγει ὁ Διάκονος·

Πληρώσωμεν τὴν Ἑσπερινὴν δέησιν
 ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ δια-
φύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἐσπέραν παῖσαν, τελείαν, ἀγίαν,
εἰρηνικὴν, καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ
Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἀγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλα-
κα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν,
παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν,
καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ
τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς
ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ Κόσμῳ, παρὰ
τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν
ἐν εἰρήνῃ, καὶ μετάνοιᾳ ἐκτελέσαι, πα-
ρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀ-
νώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά, καὶ
καλὴν ἀπολογίαν, τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ

Βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.
Τῆς Παναγίας ἀχράντου....

Ὁ Ἱερεύς· Ὅτι ἀγαθός.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος·

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλί-
νωμεν.

Ὁ Ἱερεὺς λέγει τὴν Εὐχὴν.

Εἵτα Ἐκφωνεῖ· Εἴη τὸ κράτος.

Μετὰ δὲ ταῦτα εἰσέρχεται ὁ Διά-
κονος εἰς τὸ Βῆμα. Καὶ Αἰτῆς
οὔσης, λαμβάνει τὸ Θυμιατὸν τῇ ἀρισε-
ρᾷ, καὶ ἐξέρχεται ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἱερέως,
καὶ ἔρχονται εἰς τὸν συνήθη τόπον, ὅ-
που οἱ πέντε ἄρτοι, καὶ τὸ ἐλαιον, καὶ
ὁ οἶνος κεῖνται, καὶ θυμιάσας αὐτοὺς
τρίς, ἵσταται πλησίον τοῦ Ἱερέως.

Λέγων Ἐκφώνως·

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου, καὶ εὐ-
λόγησον τὴν κληρονομίαν σου. Ἐπί-

σκεψαι τὸν Κόσμον σου ἐν ἐλέει, καὶ οἰκτιρμοῖς. Ὑψωσον κέρας Χριστιανῶν Ὁρθοδόξων, καὶ κατὰπεμψον ἐφ' ἡμᾶς τὰ ἐλέη σου τὰ πλούσια. Πρεσβεΐαις τῆς Παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας· δυνάμει τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ· προσασίαις τῶν τιμίων ἐπουρανίων Δυνάμεων ἁσωμάτων· τοῦ τιμίου ἐνδόξου, Προφήτου, Προδρόμου, καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου· τῶν Ἀγίων ἐνδόξων καὶ πανευφήμεων Ἀποστόλων· τῶν ἐν Ἀγίοις Πατέρων ἡμῶν, καὶ Οἰκουμενικῶν μεγάλων Διδασκάλων, καὶ Ἱεραρχῶν, Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, Ἀθανασίου, καὶ Κυρίλλου, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας. Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, Σπυρίδωνος Ἐπισκόπου Τριφυθοῦντος τοῦ Θαυμα-

τουργοῦ. Τῶν Ἀγίων ἐνδόξων Μεγαλο-
μαρτύρων Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου,
Δημητρίου τοῦ Μυροβλύτου, Θεοδώρων,
Τύρωνος, καὶ Στρατηλάτου· καὶ ἱερομάρ-
τυρος Χαραλάμπους. Τῶν Ἀγίων ἐνδό-
ξων καὶ Καλλινίκων Μαρτύρων· τῶν
Ὁσίων, καὶ Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν·
τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν
Γερασίμου τοῦ νέου ἀσκητοῦ· καὶ Διονυ-
σίου Ἀρχιεπισκόπου Αἰγίνης· τῶν Ἀγίων
καὶ Δικαίων Θεοπατόρων Ἰωακεῖμ καὶ
Ἀννης· τοῦ Ἀγίου (τοῦ δεῖνος τῆς ἡμέ-
ρας) οὗ καὶ τὴν μνήμην ἐπιτελοῦμεν·
καὶ πάντων σου τῶν Ἀγίων. Ἰκετεύο-
μέν σε, πολυέλεε Κύριε, ἐπάκουσον
ἡμῶν τῶν ἀμαρτωλῶν δεομένων σου,
καὶ ἐλέησον ἡμᾶς.

Καὶ ψάλλει ὁ δεξιὸς Χορὸς τό,

Κύριε ἐλέησον. γ'.

Ὁ δὲ Διάκονος θυμιᾷ.

Καὶ καθ' ἐξῆς οὕτω ποιεῖ εἰς πᾶν τέλος
τῆς στάσεως, ψαλλομένου τοῦ,
Κύριε ἐλέησον. Ὁ Διάκονός.

Ε τι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ διαφυλαχθῆναι
τὴν Ἀγίαν Μονὴν ταύτην (*), καὶ
πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, ἀπὸ λοιμοῦ,
λιμοῦ, σεισμοῦ, καταποντισμοῦ, πυρός,
μαχαίρας, ἐπιδρομῆς ἁλλοφύλων, καὶ
ἐμφυλίου πολέμου· ὑπὲρ τοῦ ἵλεων, εὖ-
μενῇ, καὶ εὐδιάλλακτον γενέσθαι τὸν
ἀγαθὸν καὶ φιλόανθρωπον Θεὸν ἡμῶν,
τοῦ ἀποστρέψαι πᾶσαν ὀργήν, καὶ νό-
σον, τὴν καθ' ἡμῶν κινουμένην, καὶ ρύ-
σασθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐπικειμένης δικαίας
αὐτοῦ ἀπειλῆς, καὶ ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Ε τι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβездάτων
καὶ Θεοφυλάκτων βασιλέων ἡμῶν,
κράτους, νίκης, διαμονῆς, υἱείας, σω-

[*] Ἐὰν δὲν γίνεται ἡ λιτὴ εἰς μοναστήριον,
τότε λέγει· τὴν πόλιν ταύτην.

τηρίας αὐτῶν· καὶ τοῦ Κυρίου τὸν Θεὸν ἡμῶν ἐπιπλέον συνεργῆσαι, κατευοδῶσαι αὐτοὺς ἐν πᾶσι, καὶ ὑποτάξαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν πάντα ἐχθρόν καὶ πολέμιον· εἰπωμεν.

Ετι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ δεῖνος), καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν Ἀδελφότητος.

Ετι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ πάσης ψυχῆς Χριστιανῶν θλιβομένης τε καὶ καταπονουμένης, ἐλέους Θεοῦ καὶ βοηθείας ἐπιδομένης· σκέπης τοῦ Ἀγίου οἴκου τούτου, καὶ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῷ· εἰρήνης καὶ καταστάσεως τοῦ σύμπαντος Κόσμου, εὐσταθείας τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, σωτηρίας καὶ βοηθείας τῶν μετὰ σπουδῆς καὶ φόβου Θεοῦ κοπιώντων καὶ διακονούντων Πατέρων καὶ Ἀδελφῶν ἡμῶν· ὑπὲρ τῶν ἀπολειφθέντων, καὶ τῶν ἐν ἀποδημίαις

ὄντων, ὑπὲρ ἰάσεως τῶν ἐν ἀσθενείαις
κατακειμένων· ὑπὲρ κοιμήσεως, ἀνέ-
σεως, μακαρίας μνήμης, καὶ ἀφέσεως
ἁμαρτιῶν πάντων τῶν προαπελθόντων
εὐσεβῶν Πατέρων καὶ Ἀδελφῶν ἡμῶν,
τῶν ἐνθάδε κειμένων, καὶ ἀπανταχοῦ
Ὁρθοδόξων· ὑπὲρ ἀναρρύσεως τῶν αἰχ-
μαλώτων· καὶ ὑπὲρ τῶν Ἀδελφῶν ἡμῶν
τῶν ἐν ταῖς Διακονίαις ὄντων· καὶ πάν-
των τῶν διακονούντων, καὶ διακονησάν-
των ἐν τῇ Ἀγίᾳ Μονῇ ταύτῃ· εἵπωμεν.

Ετι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρή-
νης, ὑγείας, σωτηρίας, ἐπισκέψεως,
συγχωρήσεως, καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν,
τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τῶν ἐπιτελούντων
τὴν Ἀγίαν Ἑορτὴν ταύτην· εἵπωμεν.

Ετι δεόμεθα καὶ ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦ-
σαι Κύριον τὸν Θεόν, φωνῆς τῆς
δεήσεως ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ
ἐλεῆσαι ἡμᾶς.

Ὁ Ἱερεὺς·

Ἐπάκουσον ἡμῶν ὁ Θεός.

Εἰρήνη πᾶσι.

(Ὁ Διάκονος·

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

(Ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν.

Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ.

Ης πληρωθείσης, ψάλλεται παρα τῶν Χορῶν τὸ Θεοδοκίον. Ὁ δὲ Διάκονος θυμιᾷ κύκλωθεν τοὺς πέντε ἄρτους. Εἶτα μετὰ τοῦ Ἱερέως ἵσταται κατὰ ἀνατολὰς ἔμπροσθεν τῶν πέντε ἄρτων, καὶ λέγει·

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

(Ὁ δὲ Διάκονος θυμιάσας· γ'. καὶ τὸν Προεστῶτα, εἰσέρχεται μετὰ τοῦ Ἱερέως εἰς τὸ Ἅγιον βῆμα. Καὶ οἱ Χοροὶ ψάλλουσι τὰ στιχηρὰ τοῦ στίχου.

Μετὰ δὲ τὸ Ἀπολυτίκιον λέγει ὁ Διά-
κονος· Σοφία.

Ὁ Χορός. Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεὺς. Ὁ ὢν εὐλογητὸς Χριστός.

Καὶ ποιεῖ τὴν Ἀπόλυσιν.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΙΚΗΣ ΤΑΞΕΩΣ ΤΗΣ ΓΕΝΟΜΕΝΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΩΡΑΝ ΤΟΥ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

ΤΟΥ

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΠΩΣ ΟΦΕΙΛΕΙ ΣΥΝ ΤΩ ΙΕΡΕΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣΑΙ
ΕΝ ΤΩ ΤΟΥ ΟΡΘΟΥ ΚΑΙΡΩΙ.

Ψ. ἀλλομένων τῶν Ἀναθαιμένων. εἰσερχεται ὁ Ἱερεὺς ἅμα τῷ Διακόνῳ ἐντός τοῦ ἁγίου Βήματος. καὶ εὐλογησαντος τοῦ Ἱερέως τὸ Στοιχάριον, ἐνδύεται τοῦτο ὁ Διάκονος συνήθως. Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν Ἀντιφώνων, καὶ τοῦ προκειμένου, ἐκφωνεῖ ὁ Διάκονος

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς· Ὅτι Ἅγιος εἶ.

Ἀλλομένου δὲ τοῦ. Πᾶσα πνοή,
ἐκφωνεῖ ὁ Διάκονος·

Σοφία, ὀρθοὶ ἀκούσωμεν τοῦ Ἁγίου
Εὐαγγελίου.

Ὁ Ἱερεὺς· Εἰρήνη πᾶσι..

Ἐκ τοῦ κατὰ (τὸν δεῖνα) Ἀγίου
Εὐαγγελίου τὸ Ἀνάγνωσμα.

Ὁ Λαός· Δόξα σοι Κύριε, δόξα σοι.

Ὁ Διάκονος· Πρόσχωμεν.

Καὶ Ἀναγινώσκει ὁ Ἱερεὺς τὸ Εὐαγ-
γέλιον.

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Εὐαγ-
γγελίου. καὶ τῶν συνήθως ψαλλο-
μένων Τροπαρίων. ἐξέρχεται ὁ Διάκο-
νος. καὶ ἱστάμενος ἐν τῷ συνήθει τόπῳ.
λέγει μεγαλοφώνως·

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν Λαόν σου, καὶ
εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου.

Καὶ τὰ λοιπὰ ἕως τοῦ.

Ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου, καὶ
ἐλέησον ἡμᾶς.

Ὁ Χορός· Κύριε ἐλέησον. Καὶ ὁ Ἱερεὺς·
Ἐλέει, καὶ οἰκτιρμοῖς, καὶ φιλάνθρωπία.

Ἀρχομένων δὲ τῶν Κανόνων ψάλλεσθαι. ὁ Διάκονος θυμιᾷ τὰς Ἀγίας Εἰκόνας, καὶ τὸν Λαόν. ὡς ἔθος. Καὶ μετὰ τὸ θυμιᾶσαι πάντας. εἰσέρχεται ἐν τῷ Βήματι. καὶ ἀποτίθησι τὸν Θυμιατὸν καὶ ἐξερχόμενος. ἵσταται ἐν τῷ συνήθει αὐτοῦ τόπῳ.

Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς γ'. Ὡδῆς.

λέγει ὁ Διάκονος·

Ετι, καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον. . .

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου. . .

Ὁ Ἱερεὺς ἐκφωνῶς·

Ὅτι σὺ εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ὅμοιως μετὰ τὸ τέλος τῆς δ'. Ὡδῆς.

λέγει ὁ Διάκονος·

Ετι καὶ ἔτι. . .

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. . .

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου...

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν Ἑκφώνησιν·

Σὺ γὰρ εἶ ὁ Βασιλεὺς τῆς εἰρήνης.

Εἰς δὲ τὴν η΄. Ὡδὴν ποιεῖ μετάνοιαν ὁ

Ἱερεὺς ἅμα τῷ Διακόνῳ, τῷ Προεστῶ-

τι, καὶ εἰσέρχονται ἐντὸς τοῦ Βήματος,

καὶ ἐνδύονται ὡς ἔθος. Πληρωθείσης

δὲ τῆς η΄. Ὡδῆς. ψάλλει ὁ Διάκονος·

τὴν Θεοτόκον, καὶ Μητέρα τοῦ Φω-

τός, ἐν ὕμνοις τιμῶντες μεγαλύ-

νωμεν.

Καὶ οὕτως ἐξέρχεται· καὶ θυμιᾷ πάν-

τας, καὶ ὑποστρέψας, ποιεῖ μικρὰν συ-

ναπτην, λέγων·

Επι, καὶ ἔτι. . . Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. . .

Τῆς Παναγίας ἀχράντου...

Ὁ Ἱερεὺς· Ὅτι σὲ αἰνοῦσι.

Πληρωθείσης δὲ τῆς Δοξολογίας, ἐξέρ-

χεται ὁ Διάκονος, καὶ στὰς ἐν τῷ αὐ-

τοῦ συνήθει τόπῳ, λέγει·

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν, καὶ

Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν Ἀδελφῶν...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς...

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων..

Ὁ Ἱερεὺς Ὅτι ἐλεήμων.

Ἔπειτα πάλιν ὁ Διάκονος:

ΙΙ ληρώσωμεν τὴν Ἑωθινὴν δέησιν ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον. . .

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν. . .

Ἀγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν. . .

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν...

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα. . .

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς. . .

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν. . .

Τῆς Παναγίας ἀχράντου. . .

Ὁ Ἱερεὺς

Ὅτι Θεὸς ἐλέους.

Εἰρήνην παῖσι.

Ὁ Διάκονος

Τὰς κεφαλὰς ἡμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνωμεν.

Καί μετὰ τὴν Εὐχὴν. ἐκφωνεῖ ὁ Ἱερεὺς·
Σὸν γάρ ἐστι.

Εἰτα. Ὁ Διάκονος· Σοφία.

Ὁ Λαός· Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεὺς· Ὁ ὧν εὐλογητός.

Καὶ τὰ λοιπὰ.

Καὶ ποιεῖ τὴν Ἀπόλυσιν τοῦ Ὁρθρου.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ

ΤΟΥ

ΙΕΡΟΔΙΑΚΟΝΟΥ

ΕΝ ΤΗ ΘΕΙΑ ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΚΟΜΙΔΗΣ.

Επιστάντος τοῦ καιροῦ τῆς Ἱερουργίας. ὁ Ἱερεὺς. καὶ ὁ Διάκονος λαβόν-
τες παρὰ τοῦ Προεστῶτος καιρόν. ἔρ-
χονται ἐμπροσθεν τῶν Ἀγίων Θυρῶν.
καὶ προσκυνοῦντες γ'. κατὰ Ἀνατολῆς.
λέγει ὁ Διάκονος τῷ Ἱερεὶ·
Εὐλόγησον Δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς·

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ἐἵτα ὁ Διακονος·

Δόξα σοι ὁ Θεὸς ἡμῶν, δόξα σοι.

Βασιλεῦ Οὐράνιε. Τὸ Τρισάγιον, καὶ
τὰ ἑξῆς. Ὁ Ἱερεὺς·

Ὅτι σοῦ ἐστὶν ἡ βασιλεία.

Ἐἵτα λέγει· Ὁ Διάκονος·

Ἐλέησον ἡμᾶς.

Δόξα. Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς.

Καὶ νῦν. Τῆς εὐσπλαγχνίας.

Ἐπειτα ἔρχονται εἰς τὴν Εἰκόνα τοῦ
Χριστοῦ. λέγοντες·

Τὴν ἄχραντον Εἰκόνα σου.

Ἐἵτα εἰς τὴν τῆς Θεομήτορος, καὶ λέ-
γουσιν· Εὐσπλαγχνίας ὑπάρχουσα.

Καὶ μετὰ τὸ ἀσπασθῆναι. κλίνουν τὰς
κεφαλὰς αὐτῶν ἔμπροσθεν τῆς ὡραίας
Πυλῆς. καὶ εἰπόντος τοῦ Διακόνου·

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν,

Λέγει ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν.

Κύριε ἐξαπόστειλον.

καὶ ἀπέρχονται εἰς τὸ ἑορσιαστήριον λέγοντες· τό, Εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ τὰ λοιπά.

Εἰσελθόντες δὲ εἰς τὸ Ἱερατεῖον, ποιῶσι προσκυνήματα. γ'. ἔμπροσθεν τῆς Ἀγίας Τραπέζης. καὶ ἀσπάζονται τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον. καὶ τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν. Εἴτα λαμβάνουσιν ἕκαστος τὸ Στοιχάριον. καὶ προσκυνοῦσι. γ'. λέγοντες·

Ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. καὶ προσέρχεται ὁ Διάκονος τῷ Ἱερεὶ. κρατῶν ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ τὸ Στοιχάριον σὺν τῷ Ὁραρίῳ. καὶ ὑποκλίνας μικρὸν τὴν κεφαλὴν. φησὶν·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὸ Στοιχάριον σὺν τῷ Ὁραρίῳ.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς λέγει·

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, κτλ.

Ἀποχωρῶν δὲ καθ' ἑαυτόν. ὁ Διάκονος εἰς ἓν μέρος. ἐνδύεται τὸ Στοιχάριον. λέγων·

Αγαλλιάζεται ἡ ψυχὴ μου ἐπὶ τῷ Κυρίῳ· ἐνέδυσσε γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου, καὶ χιτῶνα εὐφροσύνης περιέβαλέ με· ὡς Νυμφίῳ περιέθηκέ μοι μήτραν, καὶ ὡς Νύμφην κατεκόσμησέ με κόσμῳ, πάντοτε, νῦν, καὶ αἰεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ τὸ μὲν Ὠράριον ἀσπασάμενος. ἐπιτίθησι τῷ ἀριστερῷ ὦμῳ.

Τὰ δὲ ἐπιμάνικα ἐπιθέμενος ταῖς χερσί. ἐν μὲν τῷ δεξιῷ λέγει·

Η δεξιὰ σου Κύριε δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ. Ἡ δεξιὰ σου χεὶρ Κύριε ἔθραυσεν ἐχθρούς, καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους.

Ἐν δὲ τῷ ἀριστερῷ·

Α ἰ χεῖρές σου ἐποίησάν με, καὶ ἔπλα-
σάν με, συνέτισόν με, καὶ μαθήσο-
μαι τὰς ἐντολάς σου.

Εἴτα. ἐνδεδυμένου ὄντος τοῦ Ἱερέως.
Νίπτουσι τὰς χεῖρας. λέγων ἕκα-
στος τό. Καὶ ὄλον τὸν Ὑαλμόν.

Νίψομαι ἐν ἁθώοις τὰς χεῖράς μου.

Ὁ δὲ Διάκονος. ἀπελθὼν εἰς τὴν πρό-
θεσιν εὐτρεπίζει τὰ Ἱερά. τὸν μὲν Δί-
σκον τιθεῖς ἐν τῷ ἀριστερῷ μέρει. τὸ δὲ
Ποτήριον ἐν τῷ δεξιῷ, καὶ τὰ ἄλλα σὺν
αὐτοῖς.

Μετά δὲ ταῦτα προσκυνοῦσι γ'. ἐμ-
προσθεν τῆς Προθέσεως. λέγοντες
ἕκαστος·

Ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.

Καὶ λαβόντος τοῦ Ἱερέως τὴν Προσφο-
ρὰν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ. φησὶν ὁ Διά-
κονος·

Εὐλόγησον Δέσποτα.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς·

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Ὁ Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς· Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ Κυρίου...

Ἐκ τρίτου. Εἶτα ἀνατέμνει ὁ Ἱερεὺς μετὰ τῆς λόγχης τὴν σφραγίδα, λέγων·

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν· καὶ τὰ ἐξῆς·

Ὁ δὲ Διάκονος, ἐνορῶν εὐλαβῶς τῇ τοιαύτῃ τελετῇ καὶ κρατῶν τὸ Ὠράριον ἐν τῇ χειρὶ λέγει, ἐν ἐκάστῃ ἀνατομῇ·

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Εἶτα· Ἐπαρον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεὺς· Ὅτι αἵρεται ἀπὸ τῆς γῆς.

Ὁ Διάκονος· Θύσον Δέσποτα·

Ὁ Ἱερεὺς·

Θύεται ὁ Ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Διάκονος· Νύξον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεὺς· καὶ εἰς τῶν στρατιωτῶν.

Ἐπειτα λαβὼν ὁ Διάκονος τὸν οἶνον καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ ἀφορῶν πρὸς τὸν Ἱερέα λέγει·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὴν Ἀγίαν ἔνωσιν.
 Καὶ οὕτως ἐγγέει αὐτὰ ἐν τῷ Ποτηρίῳ.
 Ἐἵτα μνημονεύουσιν ὁ, τε Ἱερεὺς, καὶ ὁ
 Διάκονος. ὧν βούλονται ζώντων, καὶ
 τεθνεώτων.

Καὶ ὑπὲρ μὲν τῶν ζώντων λέγει·
 Ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας·
 καὶ τὰ ἑξῆς·

Ὑπὲρ δὲ τῶν τεθνεώτων, λέγει·
 Ὑπὲρ κοιμήσεως, ἀνέσεως, μακαρίας
 μνήμης, καὶ ἀφέσεως ἁμαρτιῶν, πάν-
 των τῶν προαναπαυσαμένων Πατέρων,
 καὶ ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς
 κειμένων, καὶ ἀπανταχοῦ Ὁρθοδόξων.

Τοῦ δὲ Ἱερέως πᾶσαν ἀποπληρώσαν-
 τος τὴν Προσκομιδὴν. λαβὼν ὁ
 Διάκονος τὸν Θυμιάτον, καὶ τὸ Θυμία-
 μα, λέγει πρὸς αὐτόν·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὸ Θυμίαμα.

Ὁ Ἱερεὺς·

Θυμίαμά σοι προσφέρομεν.

Ὁ Διάκονος· τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεύς·

Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἀστήρ.

Ὁ Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Στερέεισον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς· Τῷ λόγῳ τοῦ Κυρίου.

Ὁ Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Κάλυψον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς· Ἐκάλυψεν Οὐρανοῦς.

Ὁ Διάκονος· Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Σκέπασον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς·

Σκέπασον ἡμᾶς.

Ἐἵτα ὁ Διάκονος·

Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς·

Εὐλογητὸς Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν ὁ οὐ-
τως εὐδοκήσας, δόξα σοι· ἐκ τρίτου.

Ὁ Διάκονος· ἐν ἐκάστη λέγει·

Πάντοτε. νῦν. καὶ αἰεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Καὶ προσκυνοῦσιν εὐλαβῶς ἀμφότεροι, ἐκ γ'. Ἐπειτα λαβὼν ὁ Διάκονος τὸν θυμιατὸν λέγει·

Ἐπὶ τῇ προθέσει τῶν τιμίων Δώρων τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν·

Ὁ Θεός, ὁ Θεός ἡμῶν.

Ἡς πληρωθείσης, λέγει·

Δόξα σοι ὁ Θεός, ἡ ἐλπίς ἡμῶν, δόξα σοι. Ὁ Διάκονος·

Δόξα. καὶ νῦν. Κύριε ἐλέησον.

Δέσποτα εὐλόγησον.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς ποιεῖ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Προσκομιδῆς.

Μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν, θυμιατῷ ὁ Διάκονος τὴν Ἀγίαν Πρόθεσιν, καὶ τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν κύκλῳ σταυροειδῶς, λέγων καθ' ἑαυτόν·

Ἐν τάφῳ σωματικῶς.

Καὶ τό, Ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Ὁμοίως θυμιᾷ τό, τε Ἱερατεῖον, καὶ ὅλον τὸν Ναόν. Καὶ ἐπιστρέψας, αὖθις θυμιᾷ τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν, καὶ τὸν Ἱερέα. Καὶ μετὰ τοῦτο προσέρχεται τῷ Ἱερεῖ, καὶ στάντες ὁμοῦ πρὸ τῆς Ἀγίας Τραπέζης, προσκυνοῦσιν ἐκ γ' καθ' ἑαυτοὺς εὐχόμενοι.

Βασιλεῦ Οὐράνιε.

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ. Δίς.

Κύριε τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις. Ἀπαξ.

Καὶ ἀσπάζονται ὁ μὲν Ἱερεὺς τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὁ δὲ Διάκονος τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν, καὶ τὴν χεῖρα τοῦ Ἱερέως.

Εἵτα ὁ Διάκονος κλίνας τὴν κεφαλὴν λέγει πρὸς τὸν Ἱερέα.

Καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ Κυρίῳ, Δέσποτα εὐλόγησον.

Ὁ Ἱερεὺς·

Εὐλογητὸς ὁ Θεός.

Ὁ Διάκονος·

Εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ Δέσποτα Ἅγιε.

Ὁ Ἱερεὺς·

Κατευθῆναι Κύριος.

Ὁ Διάκονος·

Μνήσθητί μου Δέσποτα Ἅγιε.

Ὁ Ἱερεὺς·

Μνησθείη Κύριος ὁ Θεός.

Καὶ ὁ Διάκονος προσκυνήσας, ἐξέρχεται, καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, κατέναντι τῶν ἁγίων θυρῶν, προσκυνεῖ πρῶτον μετ' εὐλαθείας γ', λέγων καθ' ἑαυτόν, τὸ. Κύριε τὰ χεῖλη μου ἀνοίξεις. Εἶτα ἄρχεται λέγειν ἐκφώνως.

Η ΘΕΙΑ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Ὁ Διάκονος· Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς·

Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρός,
καὶ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύμα-
τος, νῦν, καὶ αἰεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. Ὁ Χορός· Ἀμήν.

Ὁ Διάκονος·

Ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς ἁνωθεν εἰρήνης, καὶ τῆς σω-
τηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν, τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ἐπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος Κό-
σμου, εὐσταθείας τῶν Ἀγίων τοῦ Θεοῦ

Ἐκκλησιῶν, καὶ τῆς τῶν πάντων ἐνώ-
σεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τοῦ Ἁγίου Οἴκου τούτου, καὶ
τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαδείας, καὶ φό-
βου Θεοῦ, εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυ-
ρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ
δεῖνος), τοῦ τιμίου Πρεσβυτερίου, τῆς
ἐν Χριστῷ Διακονίας, παντὸς τοῦ κλή-
ρου, καὶ τοῦ Λαοῦ, τοῦ Κυρίου δεη-
θῶμεν.

Ἵπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὁρθοδόξων
Χριστιανῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι καὶ ὑποτάξαι
ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν, πάντα ἐχθρόν,
καὶ πολέμιον, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἵπὲρ τῆς Ἁγίας Μονῆς ταύτης, πά-
σης Πόλεως, Χώρας, καὶ τῶν πίστει
οἰκούντων ἐν αὐταῖς, τοῦ Κυρίου δεη-
θῶμεν.

Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας τῶν καρπῶν τῆς Γῆς, καὶ καιρῶν εἰρηνικῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων, νοσούντων, καμνόντων, αἰχμαλώτων, καὶ τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου, καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον. ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ σῇ χάριτι.

Τῆς Παναγίας Ἀχράντου, Ὑπερευλογημένης, Ἐνδόξου, Δεσποίνης ἡμῶν, Θεοτόκου, καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, μετὰ πάντων τῶν Ἀγίων μνημονεύσαντες, ἑαυτούς, καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶσαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεύς·

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα·

Ψαλλομένου τοῦ πρώτου ἀντιφώνου, ὁ μὲν Ἱερεὺς λέγει τὴν εὐχὴν. ὁ δὲ Διάκονος ἀπελθὼν ἵσταται ἐνώπιον τῆς εἰκόνης τοῦ Χριστοῦ καὶ κρατῶν τὸ Ὠράριον τοῖς τρισὶ δακτύλοις τῆς δεξιᾶς, χειρός.

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Ἀντιφώνου, ἐλθὼν αὖθις ὁ Διάκονος ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ λέγει·

Ετι, καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον. . .

Τῆς Παναγίας, Ἀχράντου. . .

Ὁ Ἱερεὺς· Ὅτι σὸν τὸ κράτος.

Ψαλλομένου δὲ τοῦ β'. Ἀντιφώνου, ποιεῖ ὁ Διάκονος, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ, καὶ πληρωθέντος λέγει αὖθις·

Ετι, καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον...

Τῆς Παναγίας Ἀχράντου...

Ὁ Ἱερεὺς·

Ὅτι ἀγαθός, καὶ φιλόανθρωπος.

Ψαλλομένου δὲ τοῦ τρίτου Ἀντιφώ-
νου. Ὄταν ψάλληται. τό. Δόξα.
ὁ μὲν Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκονος ποιοῦσι
προσκυνήματα τρία. Εἶτα λαβὼν ὁ Ἱε-
ρεὺς τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον. δίδωσι τῷ
Διακόνῳ.

Καὶ οὕτως ἐξελθόντες, ποιοῦσι τὴν
μικρὰν Εἴσοδον. Καὶ στάντες ἐν τῷ συ-
νήθει τόπῳ. κλίνουσιν ἀμφοτέροι ἡρέμα
τὰς κεφαλὰς καὶ λέγει ὁ Διάκονος·
Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν.

Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος πρὸς τὸν Ἱερέα
κρατῶν τὸ Ὠράριον τοῖς τρισὶ δακτύ-
λοις τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ δεικνύων πρὸς
ἀνατολὰς·

Εὐλόγησον, Δέσποτα, τὴν Ἀγίαν
Εἴσοδον.

Ὁ Ἱερεὺς εὐλογεῖ, καὶ ὁ Διάκονος
δίδει τὸ Εὐαγγέλιον πρὸς τὸν Ἱερέα ἵνα
ἀσπασθῇ· εἰδὲ ἐστὶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ
ὁ Ἀρχιερεὺς ἢ ὁ Ἡγούμενος ἀπέρχεται
πρὸς ἐκεῖνον. καὶ μετὰ τὸν ἀσπασμὸν
ἔρχεται ὁ Διάκονος εἰς τὸ μέσον, καὶ
ἀνυψῶν μικρὸν τὰς χεῖρας δεικνύων τὸ
Εὐαγγέλιον. ἐκφωνεῖ· Σοφία ὀρθοί.
Καὶ εἰσέρχονται ἐν τῷ Ἀγίῳ Βήματι.

Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὸν καιρὸν τοῦ
Τρισαγίου.

Καὶ πληρωθέντων τῶν Τροπαρίων,

Λέγει ὁ Διάκονος·

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς· Ὅτι ἅγιος εἶ ὁ Θεὸς ἡμῶν.

Καὶ ὁ Διάκονος·

Καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Πληρωθείσης δὲ τῆς Εὐχῆς,
 Λέγει ὁ Διάκονος· Κέλευσον Δέσποτα.
 Ὁ Ἱερεὺς· Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος.
 Ὁ Διάκονος·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὴν ἄνω Κα-
 θέδραν.

Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ Τρι-
 αγίου, ἐλθὼν ὁ Διάκονος ἔμπροσθεν τῶν
 ἁγίων θυρῶν λέγει·

Πρόσχωμεν. Σοφία. Πρόσχωμεν.

Καὶ τοῦ Ἀποστόλου πληρωθέντος, λα-
 βὼν ὁ Διάκονος τὸν Θυμιατόν, θυμιά-
 τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν, καὶ τὸν Λαόν.

Εἶτα κλίνας τὴν κεφαλὴν λέγει·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὸν Εὐαγγελι-
 στὴν τοῦ Ἀγίου ἐνδόξου Ἀποστό-
 λου, καὶ Εὐαγγελιστοῦ (τοῦ δε).

Καὶ λαβὼν τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον, ἐξέρ-
 χεται. καὶ ἵσταται ἐν τῷ συνήθει τόπῳ.

Εἶτα λέγει ὁ Ἱερεὺς·

Σοφία ὀρθοί, ἀκούσωμεν τοῦ Ἀγίου
Εὐαγγελίου. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος·

Εκ τοῦ κατὰ (τόν δε) Ἀγίου Εὐαγγε-
λίου τὸ Ἀνάγνωσμα.

Ὁ Ἱερεὺς· Πρόσχωμεν.

Πληρωθέντος δὲ τοῦ Ἀγίου Εὐαγγε-
λίου. ὁ Διάκονος ἐλθὼν μέχρι τῶν ἀ-
γίων θυρῶν ἀποδίδωσι τὸ Ἱερὸν Εὐαγγε-
λίον καὶ στὰς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ.
λέγει·

Εἵπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας ἡμῶν
εἵπωμεν.

Κύριε παντοκράτορ, ὁ Θεὸς τῶν Πα-
τέρων ἡμῶν, δεόμεθά σου, ἐπάκουσον,
καὶ ἐλέησον.

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα

ἐλεός σου, δεόμεθα σου, ἐπάκουσον, καὶ ἐλέησον.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων Χριστιανῶν.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν (τοῦ **δεῖνος**).

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν Ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν Ἱερέων, Ἱερομονάχων, Ἱεροδιακόνων, καὶ Μοναχῶν, καὶ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ ἡμῶν Ἀδελφότητος.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων καὶ ἀοιδίμων Κτητόρων τῆς Ἀγίας Μονῆς ταύτης, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν προαναπαυσαμένων Πατέρων, καὶ Ἀδελφῶν ἡμῶν, τῶν ἐνθάδε εὐσεβῶς κειμένων, καὶ ἀπανταχοῦ Ὀρθοδόξων.

Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς, εἰρήνης, ὑγείας, σωτηρίας, συγχωρήσεως, ἐπισκέψεως καὶ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν,

τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ τῶν Ἀδελφῶν
τῆς Ἀγίας Μονῆς (1) ταύτης.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούντων,
καὶ καλλιεργούντων ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ
πανσέπτῳ Ναῷ τούτῳ, κοπιώντων,
ψαλλόντων, καὶ ὑπὲρ τοῦ περιστῶτος
Λαοῦ, τοῦ ἀπεκδεχομένου τὸ παρὰ σοῦ
μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Ὁ Ἱερεὺς· Ὅτι ἐλεήμων·

Ὁ Διάκονος·

Εὗξασθε οἱ Κατηχούμενοι τῷ Κυ-
ρίῳ.

Οἱ πιστοὶ ὑπὲρ τῶν Κατηχουμένων
δεηθῶμεν.

Ἵνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ.

Κατηχήσῃ αὐτοὺς τῷ λόγῳ τῆς ἀλη-
θείας.

(1) Ἐὰν δὲν ἦναι εἰς μονήν, λέγει· τῆς ἁγίας
Ἐκκλησίας ταύτης.

Ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς δικαιοσύνης.

Ἐνώσῃ αὐτοὺς τῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ Καθολικῇ καὶ Ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ, καὶ διαφύλαξον αὐτοὺς ὁ Θεὸς τῇ σῇ χάριτι.

Οἱ Κατηχούμενοι τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλινάτε.

Ὁ Ἱερεύς· Ἵνα καὶ αὐτοὶ σὺν ὑμῖν.

Ὁ Διάκονος·

Οσοι Κατηχούμενοι προέλθετε, οἱ Κατηχούμενοι προέλθετε· ὅσοι Κατηχούμενοι προέλθετε. Μήτις τῶν Κατηχουμένων. Ὅσοι πιστοί. Ἐτι καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς, ὁ Θεὸς τῇ σῇ χάριτι. Σοφία.

Ὁ Ἱερεύς·

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα.

Ὁ Διάκονος·

Ετι, καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου
ᾠδῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον.

Σοφία.

Ὁ Ἱερεύς·

Ὅπως ὑπὸ τοῦ κράτους σου.

Πληρωθείσης δὲ τῆς Εὐχῆς, λαβὼν ὁ
Διάκονος τὸν θυμιατόν, πρόσσεισι
τῷ Ἱερεῖ. καὶ μετὰ τὴν παρ' ἐκείνου
εὐλογίαν, θυμιά τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν,
καὶ τὸν λαόν, λέγων μυστικῶς τὸν πεν-
τηκοστόν, καὶ ἄλλα τροπάρια κατανυ-
κτικά. Εἴτα ἐρχεται εἰς τὴν Ἀγίαν Πρό-
θεσιν, εὐχόμενος καθ' ἑαυτὸν καὶ λέγων
τό· Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῷ ἁ-
μαρτωλῷ. Μετὰ τοῦτο δὲ λέγει πρὸς
τὸν Ἱερέα· Ἐπαρον Δέσποτα.

Ὁ δὲ Ἱερεὺς ἄρας τὸν Ἄερα, ἐπιτίθησι
τῷ ἀριστερῷ ὤμῳ αὐτοῦ. Εἴτα τὸν

Ἅγιον Δίσκον λαβὼν, ἐπιβάλλει τῇ τοῦ Διακόνου κεφαλῇ, ὃν περ ὁ Διάκονος λαμβάνει μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ εὐλαθείας. κρατῶν καὶ τὸν θυμιατόν, ἐνὶ τῶν δακτύλων. Ὁ δὲ Ἱερεὺς, λαβὼν καὶ αὐτὸς τὸ Ἅγιον Ποτήριον ἐξέρχονται, σὺν τῷ Διακόνῳ, καὶ πορευομένων λαμπάδων, περιέρχονται τὸν Ναόν, λέγοντες μεγάλη φωνῇ·

Πάντων ὑμῶν μνησθεῖη Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν, καὶ αἰεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ελθὼν δὲ ὁ Διάκονος ἔνδον τῶν Ἀγίων θυρῶν, ἵσταται ἐν δεξιοῖς. Καὶ μέλλοντος τοῦ Ἱερέως εἰσελθεῖν, λέγει· Μνησθεῖη σου Κύριος ὁ Θεός... .

Καὶ ἀποτίθενται τὰ Ἅγια ὑπὸ τοῦ Ἱερέως ἐν τῇ Ἱερᾷ Τραπέζῃ. Καὶ προσκυνοῦσιν ἕκ τρίτου.

Εἶτα ὁ Ἱερεὺς χαλάσας τὸ φελώνιον.
λέγει πρὸς τὸν Διάκονον·

Μνήσθητί μου Ἀδελφέ, καὶ Συλλειτουργέ.
Καὶ ὁ Διάκονος·

Μνησθείη Κύριος ὁ Θεὸς τῆς Ἱεροσύνης σου, ἐν τῇ Βασιλείᾳ αὐτοῦ, πάντοτε, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Εἶτα ὁ Διάκονος κλίνας τὴν κεφαλὴν, καὶ κρατῶν τὸ Ὠράριον τοῖς τρισὶ δακτύλοις τῆς δεξιᾶς λέγει πρὸς τὸν Ἱερέα·

Εὖξαι ὑπὲρ ἐμοῦ Δέσποτα Ἄγιε.
Ὁ Ἱερεὺς·

Πνεῦμα Ἄγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σοί, καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι.

Καὶ ὁ Διάκονος·

Αὐτὸ τὸ Πνεῦμα συλλειτουργήσῃ ἡμῖν πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν.

Μνήσθητί μου Δέσποτα Ἄγιε.

Ὁ Ἱερεὺς·

Μνησθείη σου Κύριος ὁ Θεός.

Καὶ ἐπειπὼν τὸ, Ἀμήν, καὶ ἀσπασά-
μενος τοῦ Ἱερέως τὴν δεξιὰν ἐξέρχεται·
καὶ στάς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει·

Πληρώσωμεν τὴν δέησιν ἡμῶν τῷ
Κυρίῳ.

Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων τιμίων Δώρων,
τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ Ἀγίου Οἴκου τούτου, καὶ
τῶν μετὰ πίστεως, εὐλαδείας, καὶ φό-
βου Θεοῦ εἰσιόντων ἐν αὐτῷ, τοῦ Κυ-
ρίου δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ῥυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης
θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου, καὶ ἀνάγκης
τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ δια-
φύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν,
εἰρηνικὴν, καὶ ἀναμάρτητον παρὰ τοῦ
Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, ἑφύλακα τῶν ψυχῶν, καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα. Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν, καὶ εἰρήνην τῷ κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐν εἰρήνῃ καὶ μετάνοιᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικὰ, καὶ καλὴν ἀπολογίαὶν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τῆς Παναγίας, Ἀχράντου . . .

Ὁ Ἱερεὺς

Διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ μονογενοῦς σου. Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος·

Αγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμο-
νοίᾳ ὁμολογήσωμεν.

Εἶτα προσκυνεῖ γ'. ἐν ᾧ εὐρίσκεται τό-
πω. καὶ ἀσπαζόμενος τὸ Ὠράριον αὐ-
τοῦ ἐνθα ἐστὶ σταυροῦ τύπος.

Ἐκφωνεῖ οὕτω·

Τὰς θύρας, τὰς θύρας, ἐν Σοφίᾳ
Πρόσχωμεν.

Ὁ Λαός· Πιστεύω. Ὁ Διάκονος·

Στῶμεν καλῶς, Στῶμεν μετὰ φόβου.
Πρόσχωμεν, τὴν ἁγίαν Ἀναφοράν,
ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

Ὁ Ἱερεύς· Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Ο δὲ Διάκονος προσκυνήσας εἰσέρ-
χεται ἐν τῷ Ἁγίῳ Βήματι. καὶ
λαβὼν ριπίδιον, ριπίζει τὰ Ἁγία εὐ-
λαβῶς.

Καὶ ὅταν λέγῃ ὁ Ἱερεύς·
Τὸν ἐπινίκιον Ὑμνον.

Ὁ Διάκονος λαβὼν τὸν Ἀστερίσκον ἐκ τοῦ Ἀγίου Δίσκου, ποιεῖ Σταυροῦ τύπον ἐπάνω αὐτοῦ· καὶ ἀσπασάμενος ἀποτίθησιν.

Καὶ ὅταν λέγῃ ὁ Ἱερεὺς·

Λάβετε, φάγετε, τοῦτό μου ἐστί.

Ὁ Διάκονος δεικνύει τὸν Ἅγιον Δίσκον· κρατῶν καὶ τὸ Ὡράριον τοῖς τρισὶ δακτύλοις τῆς δεξιᾶς.

Ὅμοίως καὶ ὅταν λέγῃ·

Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες, τοῦτο ἐστί.

Συνδεικνύει καὶ αὐτὸς τὸ Ἅγιον Ποτήριον. Πληρωθέντος δὲ τοῦ· Σὲ ὑμνοῦμεν κτλ. ὑπὸ τοῦ χοροῦ,

Προσκυνοῦσιν ἐκ γ' ὅτε Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκονος λέγοντες·

Κύριε, ὁ τὸ Πανάγιόν σου Πνεῦμα.

Μετὰ τῶν στίχων. Εἶπα, λεγομένης ὑπὸ τοῦ Ἱερέως τῆς εὐχῆς. Ἐπι προσφερόμεν σοι, κτλ. Ὅταν μέλλῃ ὁ

Ἱερεὺς εὐλογῆσαι, ὁ Διάκονος κλίνας
τὴν κεφαλὴν, καὶ δεικνύων σὺν τῷ Ὠ-
ραρίῳ τὸν Ἅγιον ἄρτον λέγει·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὸν Ἅγιον Ἄρτον.
Ὁ Ἱερεὺς·

Καὶ ποιήσον τὸν μὲν Ἄρτον.
Ὁ δὲ Διάκονος λέγει· Ἀμήν.

Καὶ αὖθις ὁ Διάκονος·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὸ Ἅγιον Ποτή-
ριον.

Ὁ Ἱερεὺς·

Τὸ δὲ ἐν τῷ Ποτηρίῳ...

Ὁ Διάκονος· εἰπὼν τό, Ἀμήν, καὶ δει-
κνύων μετὰ τοῦ Ὠραρίου ἀμφοτέρω τὰ
Ἅγια λέγει·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὰ ἀμφοτέρω.

Ὁ Ἱερεὺς· Μεταβαλὼν.

Ὁ Διάκονος· Ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν.

Καὶ τὴν κεφαλὴν ὑποκλίνας τῷ Ἱερεῖ,
λέγει· Μνήσθητί μου, Ἅγιε Δέσποτα,

τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ἵσταται ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ. καὶ λαβὼν τὸ ριπίδιον ριπίζει. ὡς πρότερον καὶ μετὰ δέους τὰ ἅγια.

Ὅταν δὲ εἴπῃ ὁ Ἱερεὺς·

Ἐξαιρέτως τῆς Παναγίας.

Ὁ Διάκονος θυμιᾷ τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν. καὶ μνημονεύει ὧν βούλεται.

Καὶ ὅταν τελειώσωσι τό. Ἄξιον ἐστίν,

Ὁ Ἱερεὺς Ἐκφωνεῖ· Ἐν πρώτοις.

Εἴτα ὁ Διάκονος, πρὸς τὴ θύραν
στάς, λέγει·

Τοῦ (δεῖνος) πανιερωτάτου Μητροπολίτου, (ἢ Ἐπισκόπου, ὃς τις ἂν ἦ). Καὶ ὑπὲρ τοῦ προσκομίζοντος τὰ τίμια καὶ Ἁγία Δῶρα ταῦτα εὐλαβεστάτου Ἱερέως (τοῦ δεῖνος). Ὑπὲρ σωτηρίας τῶν Θεοφυλάκτων Βασιλέων ἡμῶν, εὐοδώσεως καὶ ἐνισχύσεως τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν,

σωτηρίας τε καὶ βοηθείας τοῦ περιε-
στῶτος Λαοῦ, καὶ πάντων καὶ πασῶν.

Ὁ Ἱερεὺς·

Καὶ δὸς ἡμῖν ἐν ἐνὶ στόματι.

Καὶ ἔσται τὰ ἐλέη τοῦ μεγάλου.

Ὁ δὲ Διάκονος ἐξέρχεται καὶ στὰς
ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει·

Πάντων τῶν Ἀγίων μνημονεύσαντες,
ἔτι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τῶν προσκομισθέντων, καὶ ἁγια-
σθέντων τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ὅπως ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ἡμῶν, ὁ
προσδεξάμενος αὐτὰ εἰς τὸ Ἅγιον, καὶ
ὑπερουράνιον, καὶ νοερὸν αὐτοῦ Θυσια-
στήριον, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματι-
κῆς, ἀντικαταπέμψῃ ἡμῖν τὴν Θεῖαν
χάριν, καὶ τὴν Δωρεὰν τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος, δεηθῶμεν.

Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης θλίψεως, ὀργῆς, κινδύνου καὶ ἀνάγκης, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον, καὶ διαφύλαξον ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ σῇ Χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν, ἁγίαν, εἰρηνικὴν, καὶ ἀναμάρτητον, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Ἄγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν, φύλακα τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τῶν πλημμελημάτων ἡμῶν, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν καὶ εἰρήνην τῷ Κόσμῳ, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς ἡμῶν, ἐν εἰρήνῃ καὶ μετάνοιᾳ ἐκτελέσαι, παρὰ τοῦ Κυρίου αἰτησώμεθα.

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν,
ἀνώδυνα, ἀνεπαίσχυντα, εἰρηνικά, καὶ
καλὴν ἀπολογίαν τὴν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ
βήματος τοῦ Χριστοῦ, αἰτησώμεθα.

Τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως, καὶ τὴν κοι-
νωνίαν τοῦ Ἀγίου Πνεύματος αἰτησά-
μενοι, ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶ-
σαν τὴν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ
παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεύς·

Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς.

Ὁ Λαός· Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς...

Ὁ Ἱερεύς· Ὅτι σοῦ ἐστίν...

Εἶτα· Εἰρήνη πᾶσι· Ὁ Διάκονος·

Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλί-
νατε·

Καὶ περιζώννυται τὸ Ὠράριον αὐτοῦ
σταυροειδῶς, καὶ προσκυνήσας ἐν ᾧ τό-
πω ἵσταται, λέγει μυστικῶς τό, Ὁ Θεὸς
ἰλάσθητί μοι, κτλ. Προσέχων δὲ εἰς

τὸ βῆμα. ὅταν ἰδῇ τὸν Ἱερέα ἐκτεινάν-
τα τὰς χεῖρας καὶ ἀπτόμενον τοῦ ἁ-
γίου ἄρτου Ἐκφωνεῖ· Πρόσχωμεν.

Ὁ Ἱερεύς· Τὰ Ἅγια τοῖς Ἀγίοις.

Εἵτα εἰσέρχεται ὁ Διάκονος ἐν τῷ
Ἁγίῳ Βήματι. καὶ στὰς ἐκ δεξιῶν
τοῦ Ἱερέως λέγει·

Μέρισον Δέσποτα τὸν ἅγιον Ἄρτον.

Εἵτα δεικνύων σὺν τῷ Ὁραρίῳ τὸ ἅγιον
ποτήριον λέγει· Πλήρωσον Δέσποτα τὸ
Ἅγιον Ποτήριον.

Καὶ λαβὼν τὸ Ζέον λέγει·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὸ Ζέον.

Καὶ ἐγγέει σταυροειδῶς ἔνδον τοῦ Ἀ-
γίου Ποτηρίου, λέγων·

Ζέσις πίστεως, πλήρης Πνεύματος Ἀ-
γίου. Ἀμήν.

Καὶ ἀποτιθέμενος τὸ Ζέον ἵσταται μι-
κρόν ὄπισθεν προσευχόμενος μυστικῶς
μετὰ δέους καὶ εὐλαθείας.

Εἶτα ὁ Ἱερεὺς λέγει· Ἱεροδιάκονε πρόσελθε.

Καὶ ὁ Διάκονος·

Ιδοὺ προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ Βασιλεῖ, καὶ Θεῷ ἡμῶν. . .

Ποιήσας δὲ μετάνοιαν εὐλαβῶς καὶ αἰτήσας συγχώρησιν λέγει·

Μετάδος μοι, ἅγιε Δέσποτα, τὸ τίμιον καὶ Ἁγιον Σῶμα τοῦ Κυρίου, καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ. . .

Ἀσπάμενος δὲ τὴν μεταδίδουσαν αὐτῷ χεῖρα τοῦ Ἱερέως καὶ λαβὼν τὸν Ἁγιον Ἄρτον, ἀπέρχεται ὀπισθεν τῆς Ἱερᾶς Τραπέζης, καὶ προσεύχεται. Εἶτα μεταλαμβάνει. Ὁμοίως καὶ ὁ Ἱερεὺς μεταλαμβάνει Σῶμα, καὶ Αἷμα.

Εἶτα λέγει· Διάκονε πρόσελθε.

Καὶ ὁ Διάκονος·

Ιδοὺ προσέρχομαι Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ Βασιλεῖ, καὶ Θεῷ ἡμῶν.

Μετάδος μοι, Ὁ Ἅγιε Δέσποτα, τὸ τίμιον καὶ Ὁ Ἅγιον Αἷμα τοῦ Κυρίου, καὶ Θεοῦ, καὶ Σωτῆρος ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ...

Μεταλαβὼν δὲ ὁ Διάκονος, λαμβάνει τὸν Ὁ Ἅγιον Δίσκον ἐπάνω τοῦ Ὁ Ἁγίου Ποτηρίου, καὶ ἀποσπογγίζει τῷ Ὁ Ἁγίῳ σπόγγῳ μετὰ προσοχῆς καὶ εὐλαδείας. Καὶ οὕτω σκεπάζει τὸ Ὁ Ἅγιον Ποτήριον τῷ καλύμματι, ἐπὶ δὲ τοῦ Ὁ Ἁγίου Δίσκου ἀνατίθῃσι τὸν ἀστέρα καὶ τὰ καλύμματα. Εἴτα ἀνοίγουσι τὴν θύραν τοῦ Ὁ Ἁγίου Βήματος, καὶ ὁ Διάκονος προσκυνήσας, λαμβάνει τὸ Ὁ Ἅγιον Ποτήριον παρὰ τοῦ Ὁ Ἱερέως, καὶ δείκνυσιν αὐτὸ τῷ Λαῷ, λέγων·

Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως, καὶ ἀγάπης προσέλθετε.

Ὁ Ὁ Ἱερεύς· Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου.

Εἴτα ὁ Διάκονος λαβὼν τὸν Ὁ Ἅγιον Δίσκον, θεωρεῖ ἕξω πρὸς τὴν θύραν·

οὐδὲν δὲ λέγων ἀπέρχεται καὶ ἀποτί-
θησιν αὐτὸν ἐν τῇ Ἀγίᾳ Προθέσει. Εἶτα
ἐξελθὼν, καὶ στάς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ,
λέγει·

Ορθοὶ μεταλαβόντες τῶν θείων, ἁ-
γίων, ἀχράντων, ἀθανάτων, ἐπου-
ρανίων καὶ ζωοποιῶν, φρικτῶν τοῦ
Χριστοῦ Μυστηρίων, ἀξίως εὐχαριστή-
σωμεν τῷ Κυρίῳ.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον ἐλέησον, καὶ διαφύ-
λαξον, ἡμᾶς ὁ Θεὸς τῇ σῇ χάριτι.

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν τελείαν, ἁγίαν, εἰ-
ρηνικήν, καὶ ἀναμάρτητον αἰτησάμε-
νοι, ἑαυτούς, καὶ ἀλλήλους, καὶ πᾶ-
σαν τὴν ζωὴν ἡμῶν, Χριστῷ τῷ Θεῷ
παραθώμεθα.

Ὁ Ἱερεύς· Ὅτι σὺ εἶ ὁ ἁγιασμός·

Ἐν εἰρήνῃ προσέλθωμεν.

Ὁ Διάκονος·

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν.

Εἵτα ὁ Διάκονος εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἀγίαν Πρόθεσιν, καὶ συστέλλει τὰ Ἅγια μετὰ φόβου καὶ πάσης ἀσφαλείας, καὶ ἀπονίπτεται τὰς χεῖρας. Καὶ οὕτως ἀποδύεται τὴν Ἱεροδιακονικὴν στολὴν αὐτοῦ. καὶ ἀπέρχεται, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ

Χρὴ γινώσκειν τὸν τε Ἱερέα, καὶ τὸν Διακονόν, ὅτι ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Μεγάλου ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ οὐ λέγεται πάντοτε, ἀλλ' ἐν καιροῖς τεταγμένοις ἤγουν ἐν ταῖς Κυριακαῖς τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, πλὴν τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων, καὶ ἐν τῇ Ἀγίᾳ καὶ Μεγάλῃ Πέμπτῃ, καὶ τῷ Ἀγίῳ καὶ Μεγάλῳ Σαββάτῳ, καὶ ἐν τῇ παραμονῇ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, καὶ Φώτων, καὶ ἐν τῇ ἑορτασίμῳ ἡμέρᾳ τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, καὶ τῇ τοῦ Σταυροῦ κατὰ τὸν τύπον τῆς Ἀγίας τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἑρμηνεία δὲ ταύτης τῆς Ἱερουργίας ἡ αὐτὴ ἐστὶ τῇ τοῦ Ἀγίου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, ἐν τε ταῖς τοῦ Ἱερέως καὶ τοῦ Διακόνου εὐχαῖς. Καὶ διὰ τοῦτο οὐ τίθεμεν αὐτήν, διὰ τὸ ταυτὸν τῆς Διατάξεως, καὶ ἵνα μὴ ταυτολογίας κατηγορηθῶμεν.

Προσέκει οὖν τὸν Διάκονον ὑπηρετεῖν ἀκριβῶς, ὡς ἐν τῇ προρρηθείσῃ Λειτουργίᾳ δεδῆλωται.

Η Θ Ε Ι Α

Λ Ε Ι Τ Ο Υ Ρ Γ Ι Α

ΤΩΝ

ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ

Ο Ἱερεὺς καὶ ὁ Διάκονος λαμβάνον-
τες καιρὸν κατὰ τὴν τάξιν, εἰσέρχονται
ἐν τῷ Ἱερατείῳ, καὶ ἐνδύονται ἕκαστος
τὴν Ἱερατικὴν αὐτοῦ στολὴν, ὡς γέγρα-
πται. Καὶ μετὰ τὸ ἀποπληρῶσαι τὸν
Ἱερέα τὴν κατάθεσιν τῶν Ἀγίων, λα-
βὼν ὁ Διάκονος καιρὸν ἐξέρχεται, καὶ
στάς ἐν τῷ συνήθει τόπῳ, λέγει·
Εὐλόγησον Δέσποτα.

Ὁ Ἱερεύς·

Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρός.
Καὶ ὁ Προοιμιακὸς παρὰ τοῦ Προε-
στῶτος· μεθ' ὃν ὁ Διάκονος λέγει·

Εν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν·
Ὑπέρ τῆς ἁνωθεν εἰρήνης.

Ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος.
 Ὑπὲρ τοῦ Ἀγίου Οἴκου τούτου.
 Ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν.
 Ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ Ὀρθοδόξων.
 Ὑπὲρ τοῦ συμπολεμῆσαι καὶ ὑποτάξαι.
 Ὑπὲρ τῆς ἁγίας Μονῆς ταύτης
 Ὑπὲρ εὐκρασίας ἀέρων, εὐφορίας.
 Ὑπὲρ πλεόντων, ὁδοιπορούντων.
 Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης.
 Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον.
 Τῆς Παναγίας, ἀχράντου.

(Ο) Ἱερεύς·

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα.

Καὶ στιχολογούνται τὰ. Πρὸς Κύριον.

Ἐν ἐκάστη δὲ στάσει. γίνεται συναπτὴ
 μικρὰ παρὰ τοῦ Διακόνου.

τι, καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ.

ΕἈντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον...

Τῆς Παναγίας, ἀχράντου...

Καὶ ἡ ἐκφώνησις παρὰ τοῦ Ἱερέως.

Αρχομένου δὲ τοῦ. Κύριε ἐκέκραξα,
 εἰσέρχεται ὁ Διάκονος, καὶ λα-
 βὼν τὸ Θυμιατήριον, θυμιάει πρῶτον
 τὴν Πρόθεσιν, ἐνθα ὁ Ἅγιος Ἄρτος·
 ἔπειτα τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, καὶ ὁ-
 λον τὸ Ἱερατεῖον, καὶ τὸν Λαόν· καὶ
 οὕτως ἐπιστρέφει.

Εἰς δὲ τό, Δόξα, καὶ νῦν, ἐξέρχονται
 ὁ τε Ἱερεὺς, καὶ ὁ Διάκονος, ποιοῦντες
 τὴν εἰσοδὸν, ὡς σύνηθες, ἀνευ τοῦ
 Εὐαγγελίου. Ὅταν δὲ μέλλῃ εἰπεῖν
 Εὐαγγέλιον, τότε εἰσοδεύει μετὰ τοῦ
 Εὐαγγελίου.

Εἶτα λέγει ὁ Διάκονος·

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν, μεθ' ἣν αὖθις ὁ
 Διάκονος·

Εὐλόγησον Δέσποτα τὴν ἁγίαν Εἴσοδον.

Ὁ Ἱερεὺς·

Εὐλογημένη ἡ εἴσοδος.

Εἶτα Ἐκφωνεῖ ὁ Διάκονος·

Σοφία ὀρθοῖ.

Ὁ Χορός· Φῶς ἱλαρόν.

Ἀρχομένων δὲ τῶν Ἀναγνώσμάτων,
λέγει ὁ Διάκονος·

Σοφία, πρόσχωμεν.

Ὁ Ἀναγνώστης τὴν Γενεσιν.

Πληρουμένης δὲ ταύτης, λέγει ὁ Διά-
κονος· Κελεύσατε. Ὁ Ἱερεὺς·

Σοφία ὀρθοῖ· Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι.

Ὁ Ἀναγνώστης τὴν Παροιμίαν.

Καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν, λέγει ὁ
Ἱερεὺς· Εἰρήνη σοι.

Ὁ Διάκονος· Σοφία.

Ὁ Ἱερεὺς τό, Κατευθυνθήτω.

Ὁμοίως καὶ οἱ Χοροί, ὡς ἔθος. Εἶτα
ἐξέρχεται ὁ Διάκονος, καὶ στὰς ἐν τῷ
συνήθει τόπῳ, λέγει·

Εἰπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς,
καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας.

Κύριε παντοκράτορ, ὁ Θεός.

Ἐλέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα.

Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου
ἡμῶν.

Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν Ἀδελφῶν.

Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν μακαρίων.

Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ ἐλέους, ζωῆς.

Ἐπι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν καρποφορούν-
των, καὶ καλλιεργούντων.

Ὁ Ἱερεὺς·

Ὅτι ἐλεήμων καὶ φιλόανθρωπος.

Ὁ Διάκονος·

Εὕξασθε οἱ Κατηχούμενοι τῷ Κυ-
ρίῳ.

Οἱ πιστοὶ ὑπὲρ τῶν Κατηχουμένων.

Ἴνα ὁ Κύριος αὐτοὺς ἐλεήσῃ.

Κατηχήσῃ αὐτοὺς τῷ λόγῳ.

Ἀποκαλύψῃ αὐτοῖς τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἐνώσῃ αὐτοὺς τῇ Ἀγίᾳ αὐτοῦ.

Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ.

Οἱ Κατηχούμενοι τὰς κεφαλὰς.

( ) Ἱερεὺς·

Ἵνα καὶ αὐτοὶ σὺν ἡμῖν δοξάζωσι.

( ) Διάκονος·

Ὅσοι Κατηχούμενοι προέλθετε.

Ταῦτα δὲ μόνον λέγονται μέχρι τῆς
γ'. τῆς δ'. Ἑβδομάδος τῶν Νηστειῶν.
Ἀπὸ δὲ τῆς δ'. τῆς Μεσονηστήμου, με-
τὰ τὸ εἶπεν τὸν Ἱερέα· Ἵνα καὶ αὐτοί,
λέγει ὁ Διάκονος·

Οσοι Κατηχούμενοι προέλθετε· οἱ
Κατηχούμενοι, προέλθετε· Ὅσοι
πρὸς τὸ φῶτισμα, προέλθετε· Εὕξα-
σθε οἱ πρὸς τὸ φῶτισμα· τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Οἱ Πιστοί, ὑπὲρ τῶν πρὸς τὸ Ἅγιον
φῶτισμα εὐτρεπιζομένων ἀδελφῶν, καὶ
τῆς σωτηρίας αὐτῶν, τοῦ Κυρίου δεη-
θῶμεν.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν στηρίξῃ

αὐτοὺς καὶ ἐνδυναμώσῃ, τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Φωτίσῃ αὐτοὺς φωτισμὸν γνώσεως καὶ
εὐσεβείας, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καταξιώσῃ αὐτοὺς ἐν καιρῷ εὐθέτῳ
τοῦ λουτροῦ τῆς παλιγγενεσίας, τῆς
ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τοῦ ἐνδύ-
ματος τῆς ἀφθαρσίας τοῦ Κυρίου δεη-
θῶμεν.

Ἀναγεννήσῃ αὐτοὺς δι' ὕδατος καὶ
Πνεύματος, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Χαρίσαιτο αὐτοῖς τὴν τελειότητα τῆς
Πίστεως, τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Συγκαταριθμήσῃ αὐτοὺς τῇ ἀγίᾳ αὐ-
τοῦ καὶ ἐκλεκτῇ ποιμένῃ τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Σῶσον, ἐλέησον, ἀντιλαβοῦ, καὶ διαφύ-
λαξον αὐτοὺς ὁ Θεός, τῇ σῇ χάριτι.

Οἱ πρὸς τὸ φῶτισμα, τὰς κεφαλὰς
ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλίνατε.

Ὁ Ἱερεύς· Ὅτι σὺ εἶ ὁ φωτισμός.

Ὁ Διάκονος·

Οσοι πρὸς τὸ φῶτισμα προέλθετε·
οἱ πρὸς τὸ φῶτισμα προέλθετε·

Ὅσοι Κατηχούμενοι, προέλθετε· μήτις
τῶν Κατηχουμένων. Ὅσοι πιστοί. Ἐτι
καὶ ἔτι, ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον. . .

Σοφία.

Ὁ Ἱερεύς·

Ὅτι πρέπει σοι πᾶσα δόξα.

Ὁ Διάκονος·

Ετι καὶ ἔτι ἐν εἰρήνῃ τοῦ Κυρίου.
δεηθῶμεν.

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον. . .

Σοφία.

Ὁ Ἱερεύς·

Κατὰ τὴν δωρεὰν τοῦ Χριστοῦ σου.

Ὁ Χορὸς ψάλλει τό,

Νῦν αἱ Δυνάμεις.

Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τούτου, καὶ
τῆς Μεγάλης Εἰσόδου.

Λέγει ὁ Διάκονος·

Πληρώσωμεν τὴν Ἑσπερινὴν δέησιν
ἡμῶν τῷ Κυρίῳ.

Ὑπὲρ τῶν προτεθέντων, καὶ προαγια-
σθέντων τιμίων Δώρων, τοῦ Κυρίου
δεηθῶμεν.

Ὅπως ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς ἡμῶν...

Ὑπὲρ τοῦ Ἁγίου Οἴκου τούτου.

Ὑπὲρ τοῦ ρυσθῆναι ἡμᾶς ἀπὸ πάσης...

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον, ἐλέησον...

Τὴν Ἑσπέραν πᾶσαν, τελείαν...

Ἀγγελον εἰρήνης, πιστὸν ὁδηγόν...

Συγγνώμην καὶ ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν...

Τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα...

Τὸν ὑπόλοιπον χρόνον τῆς ζωῆς...

Χριστιανὰ τὰ τέλη τῆς ζωῆς ἡμῶν...

Τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως.

Ὁ Ἱερεύς·

Καὶ καταξίωσον ἡμᾶς.

Ὁ Λαὸς τὸ, Πάτερ ἡμῶν.

Ὁ Ἱερεύς· Ὅτι σοῦ ἐστίν.

Εἰρήνη πᾶσι.

Ὁ Διάκονος·

Τὰς κεφαλὰς ὑμῶν τῷ Κυρίῳ κλί-
νατε.

Μετὰ δὲ τὴν Εὐχὴν. ὁ Διάκονος
προσκυνεῖ γ'. λέγων·

Ὁ Θεὸς ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ.
Καὶ ὅταν ἴδῃ τὸν Ἱερέα ὑψοῦντα τὸν
Ἅγιον Ἄρτον. ἐκφωνεῖ·

Πρόσχωμεν.

Ὁ Ἱερεύς·

Τὰ προηγιασμένα Ἅγια τοῖς Ἁγίοις.

Εἵτα εἰσέρχεται ὁ Διάκονος. καὶ ἐκ-
πληρουσι τὴν μετὰληψιν τῶν Θεῶν
Λειψάνων οἱ μετὰ τοῦ Ἱερέως. ὥσ-
περ ἐν τῇ τοῦ Χρυσοστόμου Λειτουργ-
σίᾳ. Τούτων δὲ τελειωθέντων. δείκνυσι
τὸ Ἅγιον Ποτήριον τῷ λαῷ. ὁ Διάκο-
νος, λέγων·

Μετὰ φόβου Θεοῦ, Πίστεως, καὶ Ἀγά-
πης, προσέλθετε.

Ὁ Ἱερεὺς·

Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου.

Εἶτα ἐξέρχεται ὁ Διακονος. καὶ στὰς
ἐν τῷ συνήθει τόπῳ. λέγει·

Ὁρθοὶ μεταλαβόντες...

Ἀντιλαβοῦ, σῶσον ἐλέησον...

Τὴν ἡμέραν πᾶσαν, τελείαν...

Ὁ Ἱερεὺς τὴν Ἐκφώνησιν. καὶ τὴν
σπισθαιμῶνον Εὐχὴν· καὶ μετὰ ταῦτα
ποιεῖ Ἀπόλυσιν.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ.

ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΩΝ

ΕΞΟΔΙΑΣΤΙΚΟΝ

Ελέησον ἡμᾶς ὁ Θεὸς κατὰ τὸ μέγα
ἔλεός σου, δεόμεθά σου ἐπάκουσον,
καὶ ἐλέησον.

Ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ ἀναπαύσεως, καὶ
συγχωρήσεως τῆς ψυχῆς, τοῦ κεκοι-
μημένου δούλου τοῦ Θεοῦ (τοῦδε).

Καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτῷ πᾶν
πλημμέλημα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον.

Ὅπως Κύριος ὁ Θεὸς τάξῃ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ, ἔνθα οἱ Δίκαιοι ἀναπαύονται·
τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ, τὴν Βασιλείαν τῶν
Οὐρανῶν, καὶ ἄφεσιν τῶν ἑαυτοῦ ἁ-
μαρτιῶν, παρὰ Χριστῷ τῷ ἀθανάτῳ
Βασιλεῖ καὶ Θεῷ ἡμῶν αἰτησώμεθα.

Τοῦ Κυρίου δεηθῶμεν.

Καὶ ὁ Ἱερεὺς τὴν Εὐχὴν.

ΤΕΛΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

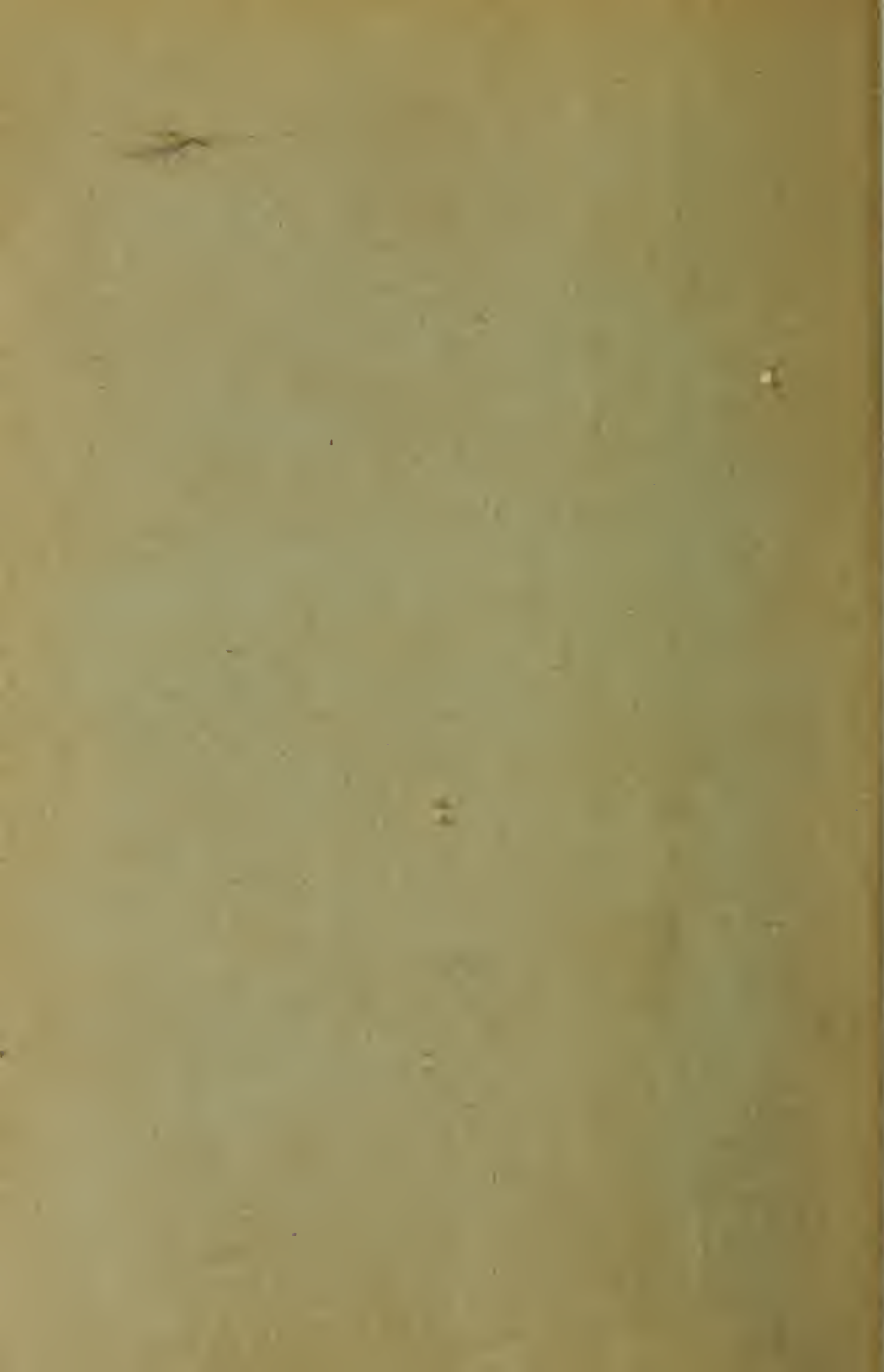
Κατὰ μῆνα Ἰούνιον 1894.

3648

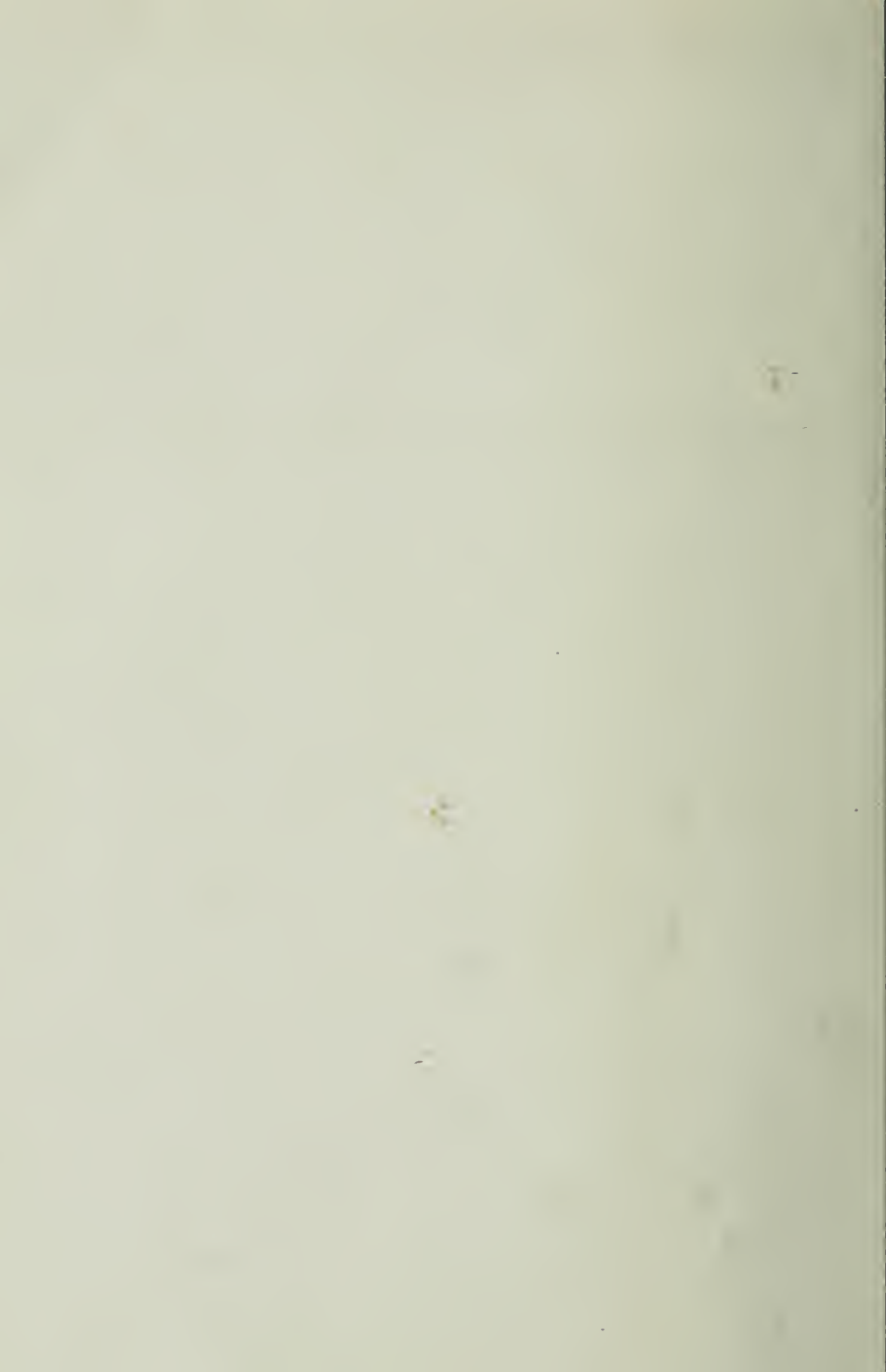

BX
375
E75G7
1894

Orthodox Eastern Church.
Liturgy and ritual.
Euchologion. Greek
Ierodiakonikon

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 15 02 05 03 004 0